

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

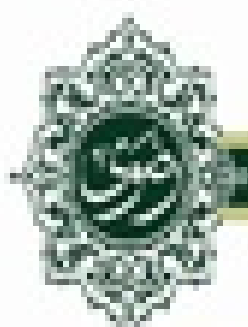
عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

استاذ الفقه والحدیث
میرزا محمد باقر خراسانی

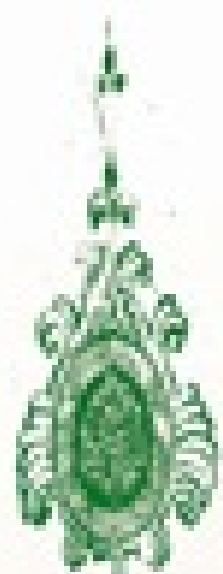
۴۶

پرداخت خمس؛ چرا و چگونه؟

سید محمدحسین حسینی

خمس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رهنما ۴۶ (پرداخت خمس چرا و چگونه)

نویسنده:

اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی معاونت
تبلیغات و ارتباطات اسلامی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	رهنما ۴۶ (پرداخت خمس چرا و چگونه)
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۱۰	پرداخت خمس؛ چرا و چگونه؟
۱۳	۱. اهمیت خمس
۱۷	۲. مصادیق و جوب خمس
۲۳	۳. تاریخچه خمس
۲۷	۴. فلسفه خمس
۳۳	۵. مَثونَه
۳۵	۶. سال خمسی
۳۷	۷. پرسش و پاسخ های کاربردی و رایج
۳۷	۷-۱ خمس درآمد زن
۳۸	۷-۲ خمس سپرده گذاری
۴۰	۷-۳ خمس سرمایه
۴۱	۷-۴ خمس هدیه
۴۳	۷-۵ هدیه غیرمُخَسَس
۴۴	۷-۶ جایزه مسابقات
۴۵	۷-۷ خمس عیدی دولت
۴۶	۷-۸ خمس مهریه: آیا مهریه زن خمس دارد؟
۴۷	۷-۹ خمس ارثیه
۴۸	۷-۱۰ خمس پس انداز
۴۸	۷-۱۱ پس انداز روز نیاز
۵۰	۷-۱۲ خمس پس انداز مسکن

- ۵۲ ۱۳-۷ اجاره طبقه مسکونی
- ۵۳ ۱۴-۷ خمس رهن
- ۵۴ ۱۵-۷ خمس وسایل زندگی
- ۵۷ ۱۶-۷ وسایل استفاده نشده
- ۵۷ ۱۷-۷ خمس جهیزیه
- ۵۹ ۱۸-۷ پول جهیزیه
- ۶۱ ۱۹-۷ خمس قرض الحسنه
- ۶۲ ۲۰-۷ خمس سکه
- ۶۲ ۲۱-۷ خمس زیورات
- ۶۳ ۲۲-۷ تهیه طلا با درآمد زن
- ۶۳ ۲۳-۷ خمس فروش طلا
- ۶۵ ۲۴-۷ خمس کتاب
- ۶۵ ۲۵-۷ آیا به کتاب هایی که برای ترم های آینده تهیه می کنیم، خمس تعلق می گیرد؟
- ۶۶ ۲۶-۷ در صورتی که از کتاب مورد نیازم یک سال استفاده نکنم، آیا خمس دارد یا خیر؟
- ۶۶ ۲۷-۷ خمس رایانه: آیا به رایانه خانگی و ابزار جانبی آن، خمس تعلق می گیرد؟
- ۶۷ ۲۸-۷ محل پرداخت خمس: خمس را باید به چه کسی پرداخت کنیم؟
- ۶۹ ۲۹-۷ سهم سادات
- ۷۰ ۳۰-۷ آیا به سیدی که بیش از مخارج سالش داشته باشد، می توان خمس داد؟
- ۷۱ ۳۱-۷ خمس زنی از سادات
- ۷۳ ۳۲-۷ مبدأ سال خمسی
- ۷۴ ۳۳-۷ محاسبه خمس
- ۷۷ ۳۴-۷ محاسبه اموال غیرمخمس
- ۷۸ ۳۵-۷ خمس بدهی
- ۷۹ ۳۶-۷ معاشرت با تارک خمس
- ۸۱ ۳۷-۷ غذای غیرمخمس
- ۸۳ درباره مرکز

رهنما ۴۶ (پرداخت خمس چرا و چگونه)

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: پرداخت خمس؛ چرا و چگونه؟ / گردآورنده معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی [آستان قدس رضوی].

مشخصات نشر: مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۵۰ص: ۱۱×۱۷س م.

فروست: رهنما.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۴۳-۶۷-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: خمس

شناسه افزوده: آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده: موسسه انتشاراتی قدس رضوی

رده بندی کنگره: BP۱۸۸/۶ پ۴ ۱۳۹۱

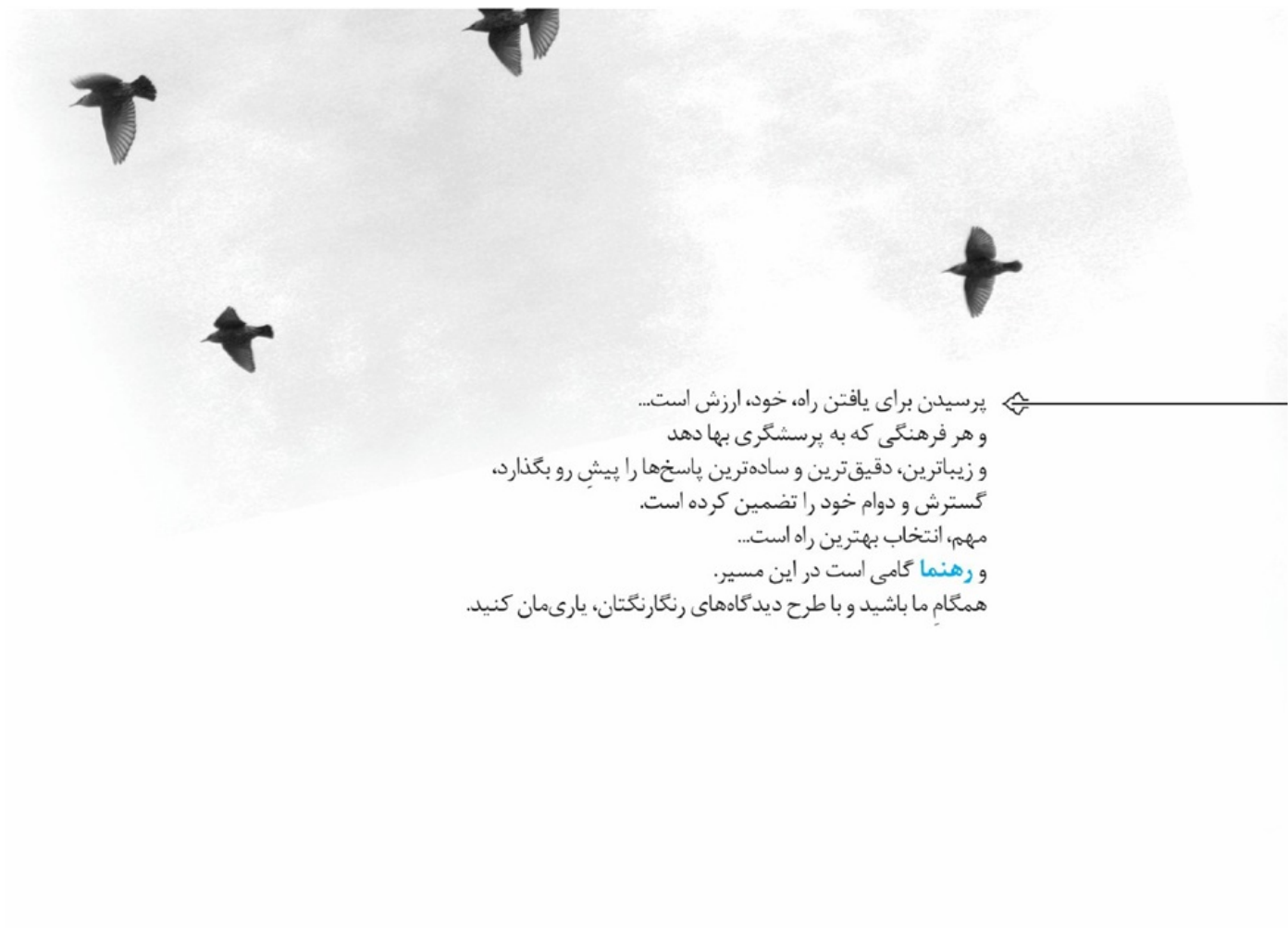
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۵۶

شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۶۶۹۱۱

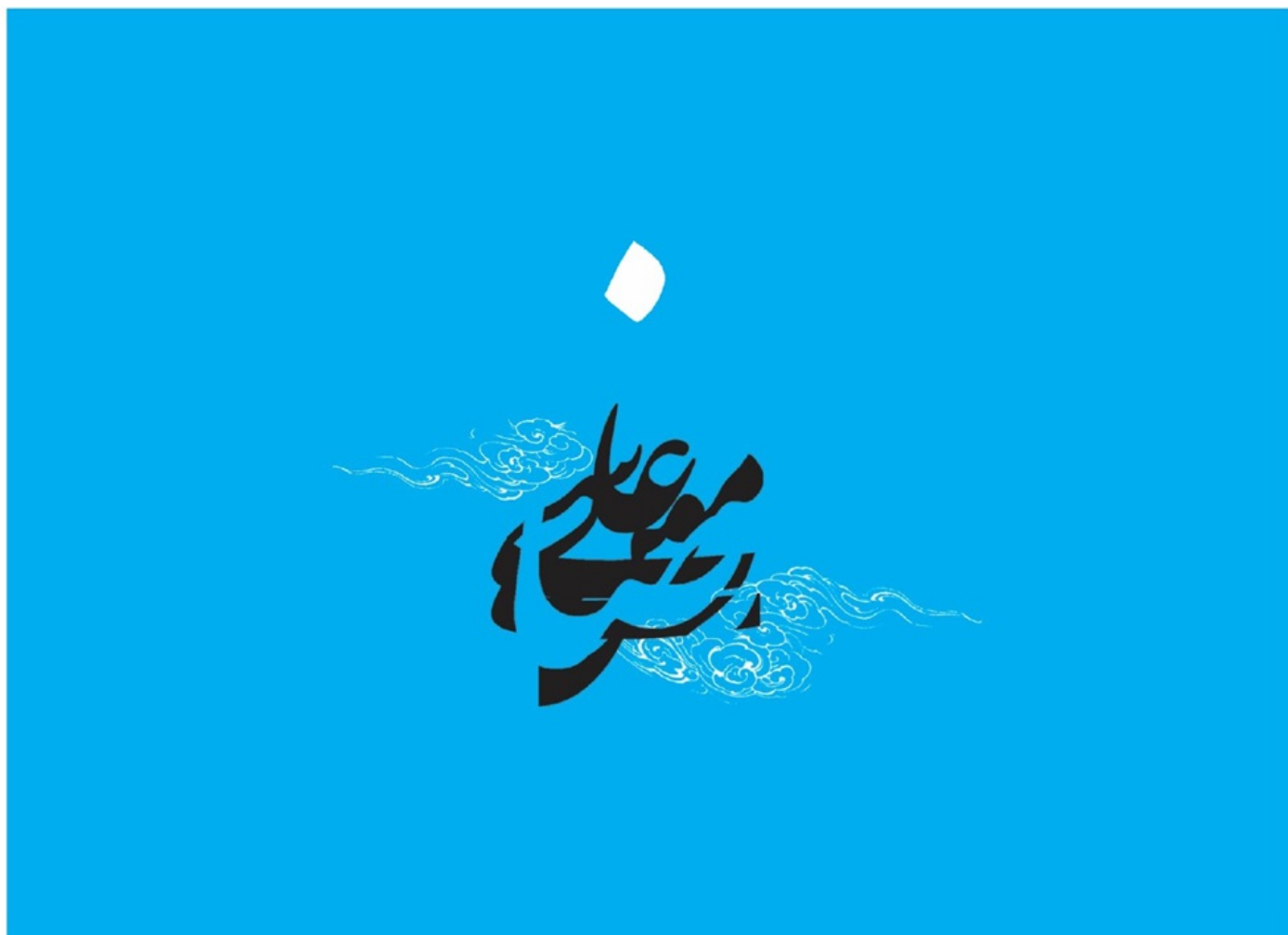
ص: ۱

اشاره

پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است...
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیش رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است...
و **ره‌نما** گامی است در این مسیر.
همگام ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگتان، یاری‌مان کنید.

به ضمیمه پرسش و پاسخ های کاربردی و رایج

۱. خمس چه جایگاهی در میان احکام اسلام دارد؟ فلسفه آن چیست و چرا باید آن را پرداخت؟
۲. مصادیق و نیز مصارف خمس کدام اند؟ تعریف متونه چیست؟ مبدأ سال خمسی را چگونه باید مشخص کرد؟
۳. پاسخ مراجع بزرگوار را به پرسش های رایج درباب چندوچون پرداخت خمس، به صورت منظم و موضوع بندی شده، بیان کنید.

ص: ۵

١. اهميت خمس

خمس یکی از فرایض اسلامی و میوه ای از درخت ایمان است که به وسیله اجتناب از مال اندوزی و تطهیر نفس خود از مظاهر فریبنده دنیا و تزکیه آن از آزمندی و حرص، به دست می آید. قرآن مجید در بیان اهمیت خمس، ایمان را با آن پیوند داده است: (وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَ لِلرَّسُولِ وَ لِأَيِّ الْقُرْبَىٰ وَ الْيَتَامَىٰ وَ الْمَسَاكِينِ وَ ابْنِ السَّبِيلِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَ مَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقَىٰ الْجَمْعَانِ وَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ). (= و بدانید یک پنجم غنیمت هایی که گرفته اید، برای خدا و رسول و از آن خویشاوندان [او] و یتیمان و بینوایان و در راه ماندگان است. اگر به خدا و قرآنی ایمان آورده اید که بر بنده خود (حضرت محمد) در روز جدایی [حق از باطل] نازل کردیم؛ همان روزی که آن دو گروه، با هم رو به رو شدند؛ و خدا بر هر چیزی

تواناست. (۱) این آیه به «آیه خمس» معروف است.

خداوند متعال خمس را به پیامبر اسلام و ذریه گرامی او، به منظور اِکرام و احترام آنان اختصاص داده است. امام محمدباقر فرموده اند: «برای هیچ کس جایز نیست با مالی خرید کند که خمس به آن تعلق گرفته است؛ مگر اینکه حقّ ما را به ما برساند.» (۲)

نیز، عمران بن موسی می گوید که آیه خمس را بر حضرت خواندم. پس، فرمودند: «هر آنچه از آن خداست به پیامبر می رسد و هر آنچه از آن پیامبر شود، به ما (اهل بیت) خواهد رسید.» سپس، فرمودند: «خداوند ارزاق مؤمنان را در پنج قسمت به آنان ارزانی داشته است تا یکی را در راه خدا انفاق کنند و چهار قسمت را به حلال بخورند... این دستورها، سخت و دشوار

ص: ۹

۱- ۱. انفال/۲۱.

۲- ۲. «لا یحلّ لاحد ان یشتری من الخمس شیئاً حتی یصل الینا حقّنا»، وسائل الشیعه، ج ۶، باب ۱، ح ۴.

است و کسانی به آن عمل می کنند و سختی ها را تحمل می دارند که خداوند، آنان را در راه ایمان، امتحان کرده است.» (۱)

ص: ۱۰

۱- «ما كان لله فهو لرسوله و ما كان لرسوله فهو لنا ثم كان والله لقد يَسِّرَ اللهُ على المؤمنين ارزاقهم بخمسه دراهم قبلوا لربهم واحداً و اكلوا اربعة احلاء ثم قال هذا من حديثنا صعب مستصعب لا يعمل به و لا يصبر على الا ممتحن قلبه للايمان»، همان، ابواب «ما يجب فيه الخمس»، باب ۱، ح ۶.

٢. مصادیقِ وجوب خمس

در اسلام، یکی از واجبات مهم مالی، خمس است که از فروع دین و جزء عبادات شمرده می شود؛ از این رو، باید با قصد قربت انجام گیرد. تمام مذاهب اسلامی، چه شیعه و چه سنی، در اصل وجوب خمس اتفاق نظر دارند و تنها اختلاف میان آنان، مصادیق و نیز مصارف آن است: بیشتر اهل سنت بر این باورند که تنها به غنایم جنگی و گنج، خمس تعلق می گیرد؛^(۱) اما فقیهان شیعی معتقدند که خمس در هفت چیز واجب است: ۱. غنایم جنگی؛ ۲. غواصی (اشیایی که با فرورفتن در آب دریاها، به دست می آید)؛ ۳. گنج؛ ۴. معدن؛ ۵. سود تجارت؛ ۶. مال حلالِ مخلوط به حرام؛ ۷. زمینی که کافر ذمی از مسلمان بخرد. در پنج قسم اول، فقهای شیعه اتفاق نظر دارند و دو قسم اخیر، نظر مشهور آنان می باشد.

آنچه امروزه موضوع بحث و پژوهش است، خمسِ سود و درآمدِ کسب می باشد. آیه (وَ

ص: ۱۲

۱- ر.ک: محمدجواد مغنیه، الفقه علی المذاهب الخمسه، ص ۱۸۶؛ سیدابوالقاسم خوبی، مستند العروه الوثقی، کتاب الخمس، ص ۱۹۷.

اَعْلَمُوا اَنْمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَاَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَ... (۱۱) به نظر فقیهان شیعی، نه تنها بر وجوب خمسِ غنایم جنگی دلالت می کند، بلکه شامل هرگونه درآمد کسب نیز می باشد. واژه «غنیمت» از نظر لغت، معنای گسترده ای دارد و به هرگونه درآمد و فایده ای اطلاق می شود که به انسان می رسد. (۲) غنیمت جنگی و سود تجارت، هر دو را غنیمت می شمرند و مشمول آیه می دانند. البته، هر چند شأن نزول آیه درباره غنایم جنگی است، ولی این سخن، معروف است که شأن نزول، هیچ گاه، مخصّص نیست و نمی تواند آیه را به خود محدود کند. در تقریرات درس حضرت آیت الله بروجردی، چنین آمده است:

«درست است که [این] آیه درباره خاص نازل شده است؛ ولی، هیچ گاه مورد مخصّص نیست و دانشمندان اهل سنت هم که خمس را در غیر غنایم جنگی انکار کرده اند، در این آیه،

ص: ۱۳

۱- متن کامل آیه را، با ترجمه، در پرسش ۱ ذکر کردیم.

۲- ر.ک: مجمع البحرین، لسان العرب، تاج العروس، ماده «غنم».

شان نزول را تخصیص دهنده و محدود کننده ندانسته اند و درحالی که آیه در غزوة بدر نازل شده است، آن را شامل تمامی جنگ ها شمرده اند. اگر قرار بود مورد خاص، در آیه، مخصّص باشد، باید آن را محدود به جنگ بدر بدانند. (۱)

گذشته از همه این ها، در روایت معتبری، معروف به صحیحہ علی بن مهزیار، امام جواد غنیمت را در این آیه، به معنای گسترده ای در نظر گرفته و آن را به درآمد کسب، تفسیر کرده اند. در بخشی از آن آمده است: «فَمَا الْغَنَائِمُ وَالْفَوَائِدُ فَهِيَ وَاجِبَةٌ عَلَيْهِمْ فِي كُلِّ عَامٍ، قَالَ اللَّهُ

تعالی: وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ...» (۲) در این حدیث، امام واژه «الفوائد» را در کنار «الغنائم» جای داده و هر دو را مصداق آیه قلمداد کرده است و تردیدی نیست که منظور از فواید، هرگونه سود و درآمدی است که به انسان می رسد. بنابراین، از مجموع مسائل و

ص: ۱۴

۱- زبده المقال، ص ۵.

۲- وسائل الشیعه، ج ۶، باب ۸، ابواب «ما یجب فیہ الخمس»، ح ۵.

قرائن یاد شده، به دست می آید که قرآن، به صراحت، از خمسِ درآمد، یاد و بر وجوب آن، دلالت کرده است؛ به ویژه آنکه حضرت جواد نیز از آن، معنای وسیعی را دریافته و برای پیروانشان تبیین و تفسیر کرده اند.

چنانچه کسی در تمام آنچه بیان کردیم، اشکال کند و آیه را در خمسِ غنایمِ جنگی منحصر بداند، در پاسخ خواهیم گفت: به جز قرآن، روایات متعددی از ائمه نقل کرده اند که به خوبی، بر وجوب خمسِ درآمد، دلالت می کند(۱) و تمامی فقیهان شیعی نیز به آن ها استناد جسته و در کتاب های فقهی خود، آن ها را ذکر کرده اند.

گفتنی است که اکثر اهل سنت، از سویی خمس در غیر غنایم جنگی را انکار کرده اند و از دیگر سوی، دسترسی به صندوق زکات را بر ساداتِ بنی هاشم، حرام شمرده اند! در حالی که

ص: ۱۵

۱- . ر.ک: وسائل الشیعه، ابواب «ما یجبُ فیهِ الخُمس» و ابواب الانفال.

در بین این دسته نیز، همانند سایرین، یتیم و مسکین به چشم می خورد. اکنون این سؤال پیش می آید که فقرای سادات بنی هاشم، از چه بودجه ای امرار معاش کنند؛ با این اعتقاد که جنگ در تمام دوران زندگی و در همه جوامع، نه مطلوب است و نه پابرجا و همیشگی، تا آنان بتوانند از خمس غنایم جنگی ارتزاق کنند. (۱)

ص: ۱۶

۱- . مستند العروه الوثقی، کتاب الخمس، ص ۳۴۳.

٣. تاريخچه خمس

تردیدی نیست که آیهٔ خمس در عصر رسالت نازل شده است و پیامبر اکرم این فریضه را به اجرا درآورده اند و مسلّم این است که حضرت رسول خمسِ غنایم جنگی را اخذ می کردند؛ اما خمسِ سود تجارت، بنابه ضرورت و مصالحی، تا عصر امامان به تأخیر افتاد. این ضرورت را شاید بتوان در چند امر خلاصه کرد:

۱-۳ خمس با زکات این تفاوت را دارد که منفعت زکات به عموم مسلمانان برمی گردد؛ ولی موضوع خمس به شخص پیامبر اکرم و خویشان او اختصاص دارد؛ لذا ایشان مصلحتی بر اجرای آن نمی دیدند. (۱)

۲-۳ در عصر رسالت، فقر عمومی بر جامعه حاکم بود و مسلمانان به جهت تنگ دستی، قدرت پرداخت خمس را نداشتند. از این رو، پیامبر گرامی اسلام از بیان مسئله و

ص: ۱۸

۱- سیدابوالقاسم خوئی، مستند العروه الوثقی، کتاب الخمس، ص ۱۹۶.

جمع آوریِ خمسِ درآمد، صرف نظر کردند.

۳-۳ رویکرد سیاسی مهم ترین عاملی بود که نگذاشت ائمه معصومین تا زمان امام باقر به بعد، این فریضه الهی را به اجرا درآورند؛ زیرا، جلب و جمع اموال از وظایف سلطان بود و هرکس با آنان رقابت می کرد، به عنوان فرد متمرد از قانون و مخالف حاکمیت و به اتهام جمع آوری سلاح و توطئه علیه رژیم، تحت تعقیب قرار می گرفت. پس از برقراری آزادی نسبی در عصر عباسیان، موقعیت اجتماعی ائمه این امکان را داد تا ایشان به طور غیرعلنی، خمس را از مسلمانان دریافت کنند.^(۱)

۳-۴ پیامبر اسلام از یک سو، به جهت ارتباطشان با غیب می دانستند که در آینده نه چندان دور، امر خلافت و حکومت از مسیر اصلی خود، منحرف شده و به دست ناهلان

ص: ۱۹

۱- . محمدتقی مدرسی، احکام الخمس، ص ۱۶.

و غاصبانِ زورگو می افتد و از دیگر سوی، می دانستند که خمس «وجه الاماره» است و باید به دست حاکم و سلطان سپرده شود. اگر حضرت رسول وجوبِ خمس در آمدِ کسب را بیان و آشکار می کردند، این امر فرصتی برای حاکمانِ جور پیش می آورد تا با دستاویزِ شرعی، اموال مسلمانان را به غارت برند و بر ظلم و ستم خود بیفزایند. این پیش بینی و تیزبینی حضرت رسول باعث شد که این حکم الهی، در پرده خفا پنهان بماند. (۱)

ص: ۲۰

۱- سید محمود هاشمی شاهرودی، کتاب الخمس، ج ۲، ص ۴۵.

۴. فلسفه خمس

آنچه می آید، تنها بر اساس فهم ما از کتاب و سنت است و چه بسا وجوب خمس، حکمت و علل بیشتری داشته باشد که از دید ما مخفی مانده است:

۴-۱ تردیدی نیست که اسلام به صورت یک مکتب اخلاقی یا فلسفی یا اعتقادی محض ظهور نکرد؛ بلکه به عنوان آیینی جامع که تمام نیازمندی های مادی و معنوی در آن پیش بینی شده است، پا به عرصه ظهور گذاشت. از سوی دیگر، این مکتب از همان عصر پیامبر اسلام با تأسیس حکومت همراه بود؛ در نتیجه، ایشان برای اداره آن، نیاز به پشتوانه مالی غنی و منظمی داشتند تا بتوانند در سایه تشکیل حکومت اسلامی، از بینوایان، بیماران، بی سرپرستان، معلولان و یتیمان جامعه، دست گیری کرده و این خلاء اقتصادی را پر کنند. خداوند متعال با نزول آیات زکات، دست یاری و رحمت بی پایانش را به کمک نبی اکرم فرستاد و با واجب ساختن زکات، این نقص و کاستی را برطرف کرد. این فریضه الهی از مالیات هایی است که درحقیقت، جزو اموال عمومی جامعه اسلامی است و نیز به

ص: ۲۲

غیربنی هاشم (غیرسادات) اختصاص دارد و لذا، مصارف آن عموماً در موارد یادشده است.

ولی امام در مقام رئیس حکومت نیز با هزینه‌هایی روبه‌روست که باید تأمین شود: او برای پیش‌برد نظام اسلامی و اداره جامعه، به بودجه فراوانی نیاز دارد. فریضه خمس برای تأمین این منظور، بر متمکنان جامعه، واجب شده است. (۱) از این رو، در روایت، از خمس به عنوان «وجه الاماره» یاد کرده‌اند. (۲)

۴-۲ خداوند متعال برای حفظ کرامت و عزت پیامبر اسلام محل تأمین بودجه فقرای بنی هاشم و منسوبان به آن حضرت را، از خمس قرار داد و سهم آنان را قرین سهم خود و رسول فرمود، تا زمینه تحقیر آنان را از بین ببرد؛ چون ممکن است برخی مردم، در پرداخت زکات به فقیران نوعی برتری برای خود و حقارتی نسبت به گیرنده احساس کنند. درحالی که

ص: ۲۳

۱- ناصر مکارم شیرازی، یک صد و هشتاد پرسش و پاسخ، ص ۴۲۳ تا ۴۲۵ و تعلیقات علی العروه، کتاب الخمس، ص ۳۹۲.

۲- ر.ک: وسائل الشیعه، ج ۶، کتاب الخمس، باب ۲، ح ۱۲.

در پرداخت خمس و «وجه الاماره»، قضیه عکس آن است و برتری، برای گیرنده می باشد. (۱)

۳-۴ خمس برای تأمین بودجه هر کار خیری است که امام بخواهند انجام دهند و برای هر موقعیتی که ایشان صلاح بدانند، مصرف کنند. (۲)

۴-۴ خمس وسیله ای برای رشد و کمال انسان محسوب می شود: همچنان که هر فرد با انجام دادن هر وظیفه ای، مرحله ای از کمال را می پیماید، با ادای خمس به قصد قربت و بُریدن از دنیا نیز وظیفه اش را انجام داده و خود را از گناهان پاک کرده است و به سوی کمال، ترقی می کند. (۳)

ص: ۲۵

۱- . ر.ک: وسائل الشیعه، ج ۶، ابواب قسمه الخمس، باب ۱، ح ۸۰۴.

۲- . «فما كان لله فهو لرسوله يضعه، حيث شاء.» (= آنچه خاص خداست، برای پیامبر اسلام است؛ هر جا صلاح بداند قرار می دهد.)، همان، ابواب الانفال، باب ۱، ح ۱۲.

۳- . در مکاتبه امام رضا به یکی از یارانش آمده است: «ان اخراجه (خمس) مفتاح رزقکم و تمحيص ذنوبکم.» (= پرداخت خمس کلید جلب روزی و وسیله آمرزش گناهان است.)، همان، ابواب الانفال، باب ۳، ح ۲.

۴-۵ تحققِ احیای دین خدا و برقراری حکومت اسلامی که هدف اصلی این مکتب است،^(۱) نیاز به بودجه مستقل و جدای از بودجه زکات دارد. خمس ثروت بسیار عظیمی برای تأمین هزینه های یک انقلاب، برای رسیدن به حکومت عدل الهی، فراهم می آورد. قدرت موجودیت دینی تشیع و زنده ماندن این مکتب در عصر حضور و غیبت، بر اساس خمس استوار بوده است و این منبع مالی، به اهل بیت و علما که وارثان آنان هستند، این توانایی را داد تا با وجود فشار و اختناق دستگاه ظلم، در راه خداوند سبحان ایستادگی کنند.

ص: ۲۶

۱- در همان مکاتبه، آمده است: «إِنَّ الْخَمْسَ عَوْنُنَا عَلَى دِينِنَا.» (= خمس کمک ما در برقراری دین خداست.)، همان، ابواب الانفال، باب ۳،

ح ۲.

٥. مَنُونَه

«مَثُونَه» مخارجی را گویند که در زندگی، هزینه می شود و شامل امور زیر است: (۱)

۱-۵ هزینه های زندگی شخصی: خوراک، پوشاک، خانه مسکونی، وسایل زندگی، وسیله نقلیه، لوازم تحصیلی، رایانه خانگی، هزینه ازدواج و...؛

۲-۵ هدایا و بخشش ها: خیرات، صدقات، جوایز و...؛

۳-۵ مخارج سفر حج واجب و مستحب، سفر، زیارت، گردش و تفریح؛

۴-۵ حقوقی که بر عهده شخص است: دیه، غرامت و کفاره.

هزینه های زائد بر نیاز و شأن افراد، جزء مَثُونَه محسوب نمی شود؛ بنابراین، اگر فردی بیشتر از این مقوله صرف کند، به گونه ای که عرفاً آن را اسراف بشمرند، باید سر سال، خمس آن ها را بپردازد.

ص: ۲۸

۱- . العروه الوثقی، ج ۲، کتاب الخمس، م ۶۱.

٦. سال خمسى

هرگاه انسان از راه زراعت، صنعت، تجارت یا از طریق کارگری و کارمندی در مؤسسات گوناگون، درآمدی به دست آورد، خمس (یک پنجم) آن به امام و سادات اختصاص می یابد و باید آن را در عصر غیبت، به فقیه جامع شرایط بدهد. البته به او فرصت داده اند تا یک سال صبر کند و چنانچه در این مدت، آن درآمد را در نیازهای خود و خانواده استفاده نکند و تمام یا مقداری از آن، تا پایان سال زیاد بیاید، باید خمس آن مقدار باقی مانده را بپردازد. این امر در حقیقت، نوعی ارفاق و آسان گیری در زندگی مؤمنان به شمار می رود. این فرصت یک ساله را «سال خمس» یا «سال مالی» گویند. (۱)

ص: ۳۰

۱- العروه الوثقی، ج ۲، م ۷۲.

۷. پرسش و پاسخ های کاربردی و رایج

آیا به درآمد زنی که برای خود کسی دارد، ولی مخارج او را شوهر می دهد، خمس تعلق می گیرد؟

همه مراجع: آری، باید خمس آن را بدهد؛ ولی اگر مقداری از آن را در نیازهای زندگی خرج کرده باشد، تنها باید خمس باقی مانده را بدهد. (۱)

۲-۷ خمس سپرده گذاری

آیا به پولی که در بانک، سپرده گذاری کرده ایم و از درآمد (سود) آن، ارتزاق می کنیم، خمس تعلق می گیرد؟

امام، خامنه ای، فاضل، سیستانی، مکارم: اگر پول سپرده گذاری از درآمد کسب باشد، خمس دارد. [اما در صورتی که] با پرداخت خمس، هرچند به صورت اقساط، نتواند زندگی

ص: ۳۲

۱- ۲۲. توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۵۷؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۵۳؛ العروه الوثقی، ج ۲، م ۸۳؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۹۷؛ دفتر: وحید.

خود را اداره کند، خمس ندارد. (۱)

نوری، تبریزی، بهجت: اگر از درآمد کسب باشد، آن مقدار از پول سپرده گذاری که اداره زندگی به آن بستگی دارد، خمس ندارد؛ ولی به مقدار بیش از آن، خمس تعلق می گیرد. (۲)

صافی، وحید: اگر پول سپرده گذاری از درآمد کسب باشد، خمس دارد و چنانچه شخص نمی تواند با پرداخت خمس آن، امرار معاش کند، می تواند با حاکم شرع (مجتهد جامع شرایط) دست گردان کند. (۳)

ص: ۳۳

۱- العروه الوثقی، ج ۲، م ۵۹؛ مسائل، ج ۱، س ۷۰۸؛ مکارم، استفتائات، ج ۲، س ۵۴۳؛ سیستانی، منهاج الصالحین م ۱۲۱۹ ۱۲۱۳؛ دفتر: خامنه ای.

۲- نوری، استفتائات، ج ۱، س ۲۷۱؛ تبریزی، تعلیقه، م ۳۲؛ تبریزی، استفتائات، س ۹۴۸؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۴۰۱.

۳- دفتر: صافی، وحید.

کسی که با سختی، سرمایه ای تهیه کرده است که اگر خمس آن را بدهد، با بقیه آن نمی تواند کاری شروع کند که با آن می خواهد امرارمعاش کند، آیا باید خمس این سرمایه را بدهد؟

همه، به جز مراجع زیر: چنانچه با پرداخت خمس آن، هرچند به صورت اقساط، نمی تواند امرارمعاش کند، خمس ندارد. (۱)

صافی، وحید: خمس دارد؛ ولی می تواند با حاکم شرع (مجتهد جامع شرایط) دست گردان کند. (۲)

نوری، تبریزی، بهجت: آن مقدار از سرمایه که اداره زندگی به آن بستگی دارد، خمس

ص: ۳۴

-
- ۱- امام، استفتائات، ج ۱، س ۳۵؛ مکارم، استفتائات، ج ۲، س ۵۴۳؛ فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۷۶۵؛ سیستانی، منهاج الصالحین، ج ۱، م ۱۲۱۹؛ سیستانی، المسائل المنتخبه، م ۵۸۸؛ دفتر: خامنه ای.
- ۲- دفتر: صافی، وحید.

ندارد؛ ولی به مقدار بیش از آن، خمس تعلق می گیرد. (۱)

۴-۷ خمس هدیه

اگر پدر و مادر یا هر شخص دیگری، چیزی به انسان هدیه کنند، آیا باید خمس آن را داد؟

خامنه ای، نوری: هدیه خمس ندارد. (۲)

سیستانی، صافی: چنانچه تا سر سالِ خمسِ زیاد بیاید، خمس دارد. (۳)

فاضل، مکارم، بهجت: چنانچه تا سر سالِ خمسِ زیاد بیاید، بنا بر احتیاط واجب، باید

ص: ۳۵

۱- نوری، استفتائات، ج ۱، س ۲۷۱؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۴۰۱؛ تبریزی، التعلیقه علی منهاج الصالحین، کتاب الخمس، م ۳۲.

۲- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۵۳؛ خامنه ای، اجوبه، س ۸۵۰؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۴۹.

۳- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۵۳.

خمس آن را بدهد. (۱)

تبریزی، وحید: چنانچه مقدار آن فراوان و چشمگیر باشد و از مخارج سال زیاد بیاید، باید خمس آن را بدهد. (۲)

۵-۷ هدیه غیر مُخْمَس

کسی که شیعه است، ولی خمس نمی دهد، اگر مالی به من هدیه کند که خمسش را نداده است، آیا باید خمس آن را بدهم؟

همه، به جز سیستانی و تبریزی: بر شخص گیرنده واجب است که خمس آن را بدهد. (۳)

ص: ۳۷

۱- همان، م ۱۷۵۳.

۲- همان، م ۱۷۵۳؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۶۱.

۳- توضیح المسائل مراجع، ج ۲، م ۱۷۶۳؛ بهجت، وسیله النجاه، ج ۱، م ۱۴۲۲.

سیستانی، تبریزی: خمس آن بر عهده بخشنده است و بر شخص گیرنده، چیزی واجب نیست. (۱)

۶-۷ جایزه مسابقات

آیا به جوایز مسابقات ورزشی و قرآنی و... که یک سال از آن ها گذشته، ولی هیچ استفاده ای از آن ها نشده است، خمس تعلق می گیرد؟

امام، خامنه ای، نوری: خمس ندارد. (۲)

فاضل، بهجت، مکارم: بنا بر احتیاط واجب، باید خمس آن را بدهند. (۳)

تبریزی، وحید: اگر مال کم ارزشی باشد که نوعاً تا آخر سال مصرف می شود، خمس ندارد

ص: ۳۸

۱- توضیح المسائل مراجع، ج ۲، م ۱۷۶۳.

۲- خامنه ای، اجوبه، س ۸۵۱؛ نوری، استفتائات، ج ۲، س ۳۵۵؛ دفتر: امام.

۳- فاضل، العروه الوثقی مع تعلیقات، ج ۲، کتاب الخمس، السابع؛ مکارم، استفتائات، ج ۲، س ۵۳۴؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۳۷۷.

و در غیراین صورت، خمس دارد.(۱)

صافی، سیستانی: خمس دارد.(۲)

تبصره: جوایز مسابقات، نوعی بخشش محسوب می شود.

۷-۷ خمس عیدی دولت

آیا عیدی و پاداشی که دولت به کارمندان می دهد و به صورت پول نقد یا سکه طلاست، خمس دارد؟

امام، خامنه ای، نوری: خمس ندارد.(۳)

صافی، سیستانی، تبریزی، مکارم، وحید: چنانچه تا سر سالِ خمسِ زیاد بیاید، خمس

ص: ۳۹

۱- تبریزی، استفتائات، س ۸۱۹؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۶۱.

۲- سیستانی، منهاج الصالحین، کتاب الخمس، السابع؛ صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۶۳۱.

۳- امام، استفتائات، ج ۱، س ۱۹۱؛ خامنه ای، اجوبه، س ۸۶۲؛ دفتر: نوری.

بہجت، فاضل: چنانچہ تا سرِ سالِ خمسِ زیاد بیاید، بنابر احتیاط واجب، باید خمس آن را بدهد. (۲)

تبصرہ: برخی مراجع، عیدی و پاداش دولت را جزء درآمد قلمداد می کنند و عدہ ای، آن را ہدیہ می دانند.

۷-۸ خمس مہریہ: آیا مہریہ زن خمس دارد؟

ہمہ، بہ جز بہجت: خیر. (۳)

ص: ۴۰

-
- ۱- . تبریزی، استفتائات، س ۸۲۹؛ سیستانی، منہاج الصالحین، کتاب الخمس، السابع؛ دفتر: مکارم؛ وحید.
 - ۲- . دفتر: بہجت، فاضل.
 - ۳- . توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۵۴؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۵۰؛ خامنہ ای، اجوبہ، س ۸۶۱؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۶۲.

بِهجت: چنانچه از مخارج سال زیاد بیاید، بنابر احتیاط واجب خمس دارد. (۱)

۹-۷ خمس ارثیه

اگر قیمت روز چیزی که انسان به ارث برده است، افزایش یابد (افزایش ارزش ارث) و آن را بفروشد، آیا به مقدار افزوده، خمس تعلق می گیرد؟

امام، خامنه ای، تبریزی، سیستانی، نوری، بهجت، وحید: خمس ندارد. (۲)

مکارم، صافی: مقدار افزوده جزء درآمد سال فروش شمرده می شود و چنانچه تا سر سال زیاد بیاید، باید خمس آن را بدهد. (۳)

ص: ۴۱

۱- بهجت، توضیح المسائل، م ۱۳۷۸.

۲- امام، استفتائات، ج ۱، س ۸۷؛ تبریزی، استفتائات، س ۹۶۷؛ خامنه ای، اجوبه، س ۸۵۸؛ نوری، استفتائات، ج ۲، س ۳۶۰؛ وحید، توضیح

المسائل، م ۱۷۷۸؛ بهجت، وسیله النجاه، م ۱۳۸۰.

۳- صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۶۸۴؛ مکارم، توضیح المسائل، م ۱۴۹۲.

فاضل: مقدار افزوده، جزء درآمد سال فروش شمرده می شود و چنانچه تا سر سال زیاد بیاید، بنابر احتیاط، باید خمس آن را بدهد. (۱)

۱۰-۷ خمس پس انداز

آیا پولی که به قصد قرعه کشی، در حساب بانک می گذارند، خمس دارد؟

همه: چنانچه از درآمد کسب تهیه شده باشد و یک سال از آن گذشته باشد، خمس دارد. (۲)

تبصره: بر اساس نظر کسانی که معتقدند به هدیه خمس تعلق می گیرد، چنانچه مبلغ پس انداز شده از راه هدیه به دست آمده باشد، باید سر سال، خمس آن را پرداخت.

۱۱-۷ پس انداز روز نیاز

آیا به پولی که برای خرید وسایل ضروری زندگی ذخیره

ص: ۴۲

۱- فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۸۵۹.

۲- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۵۲؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۴۸؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۶۰؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۵۴.

می شود، خمس تعلق می گیرد؟

امام، تبریزی، سیستانی، مکارم، وحید: چنانچه یک سال از آن بگذرد، خمس دارد. (۱)

صافی: اگر هم اکنون به آن وسیله نیاز دارد و تهیه آن بدون پس انداز در مدت چند سال ممکن نیست، خمس ندارد. (۲)

خامنه ای: اگر آن پول برای تهیه وسایل مورد نیاز در آینده نزدیک، مثلاً تا سه ماه پس از سالِ خمس، پس انداز شده باشد و با پرداخت خمس آن، نتوان آن ها را تهیه کرد، خمس ندارد. (۳)

نوری: چنانچه بدون پس انداز کردن، نمی توانند وسایل مورد نیاز خود را در آینده تهیه

ص: ۴۳

۱- امام، استفتائات، ج ۱، س ۲۴؛ تبریزی، استفتائات، س ۸۵۶؛ سیستانی، sistani.org، خمس، ش ۸؛ مکارم، استفتائات، ج ۲، س ۵۱۶؛ دفتر: وحید.

۲- صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۷۳۸.

۳- خامنه ای، اجوبه، س ۹۸۸

کنند، خمس ندارد. (۱)

فاضل، بهجت: اگر بدون پس انداز کردن، نمی توانند وسایل مورد نیاز خود را در آینده تهیه کنند، چنانچه پس اندازشان کوتاه مدت، مثلاً تا سه سال باشد، خمس ندارد. (۲)

تبصره: چنانچه در آینده، با پس انداز خود لوازم مورد نیاز خویش را تهیه نکنند، باید خمس آن را بدهد.

۱۲-۷ خمس پس انداز مسکن

آیا به پولی که برای گرفتن وام مسکن، در بانک گذاشته می شود و چندین سال از آن می گذرد، خمس تعلق می گیرد؟

ص: ۴۴

۱- . نوری، استفتائات، ج ۲، س ۳۳۰.

۲- . فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۷۴۸؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۳۹۱.

امام، خامنه ای، سیستانی، تبریزی، مکارم، وحید: آری، خمس دارد. (۱)

فاضل، بهجت، نوری: اگر برای تهیه خانه مورد نیاز، راهی جز این ندارد، به پولِ پس انداز شده خمس تعلق نمی گیرد. (۲)

صافی: اگر خانه مسکونی در حال حاضر، مورد نیاز او و در شأنش باشد و راهی جز طریق مذکور ندارد، به آن خمس تعلق نمی گیرد. (۳)

تبصره: مراجعی که معتقدند پول مزبور خمس ندارد، فرموده اند که چنانچه این پول در آینده، صرف خرید منزل نشود، خمس آن را باید داد.

ص: ۴۵

۱- مکارم، استفتائات، ج ۲، س ۵۳۳؛ تبریزی، استفتائات، س ۸۸۹؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۰۸؛ سیستانی، sistani.org، خمس، ش ۱۰؛ دفتر: امام، وحید.

۲- فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۶۷۷؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۳۹۱؛ نوری، استفتائات، ج ۲، س ۳۲۸.

۳- صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۷۰۶.

خانه ای دو طبقه تهیه و بیش از یک سال، در هر دو طبقه زندگی کرده ایم؛ یعنی به هر دو طبقه آن نیاز داشته ایم. اکنون، تصمیم گرفته ایم به طور موقت، یک طبقه آن را برای اداره زندگی اجاره بدهیم. آیا به این طبقه، سر سال، خمس تعلق می گیرد؟

مشهور: به اصل طبقه خانه، خمس تعلق نمی گیرد؛ ولی به پول اجاره، چنانچه تا سر سالِ خمسِ زیاد بیاید، خمس تعلق می گیرد. (۱)

تبصره: باید توجه داشت که در سؤال مذکور، طبقه خانه هنوز از مَثونَه بودن خارج نشده است؛ هر چند به طور موقت، از آن استفاده نمی کنند. از این رو، به آن، خمس تعلق نمی گیرد.

ص: ۴۶

۱- . صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۷۱۵ و ۷۴۰؛ خامنه ای، اجوبه، سم ۱۸۸ تبریزی، استفتائات، س ۸۲۶ و ۸۸۸؛ مکارم، توضیح المسائل، م ۱۵۰۷؛ نوری، استفتائات، ج ۱، س ۲۶۷؛ فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۷۰۲؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۳۷۶؛

آیا به پولی که از درآمد کسب تهیه کرده اند و به عنوان رهن، به صاحب خانه می پردازند، خمس تعلق می گیرد؟

امام، سیستانی: خمس دارد و هر زمان دریافت شد یا دریافت آن ممکن باشد، باید فوراً خمس آن را بپردازد. (۱)

مکارم، صافی: پول رهن جزء مئونه است و خمس ندارد؛ ولی اگر آن را بازپس گرفت و نیازی به آن نداشت، بنابر احتیاط، باید خمس آن را بپردازد. (۲)

بهجت، تبریزی، فاضل، وحید: چنانچه بدون پول رهن، نیاز مسکن او تأمین نمی شود، خمس ندارد و هر زمان آن را بازپس گرفت و نیازی به آن نداشت و از مخارج سال، زیاد

ص: ۴۷

۱- . امام، استفتانات، ج ۱، س ۱۱۶؛ فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۶۸۷؛ دفتر: سیستانی.

۲- . مکارم، استفتانات، ج ۲، س ۵۲۴ و توضیح المسائل، م ۵۰۶؛ صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۷۰۷.

آمد، خمس دارد. (۱)

نوری: اگر نتواند خانه را از راه دیگری اجاره کند، به مبلغ مذکور خمس تعلق نمی گیرد. (۲)

خامنه ای: هنگامی که برای این منظور نیاز دارد، پرداخت خمس آن واجب نیست؛ ولی هر زمان آن را بازپس گرفت، باید خمس آن را بدهد؛ مگر آنکه برای اجاره در جای دیگر، به آن نیاز داشته باشد. (۳)

تبصره: فرض مسئله جایی است که رهن خانه به صورت معامله شرعی انجام گرفته است و اگر رهن بدون اجاره باشد، معامله ربوی محسوب می شود؛ در نتیجه، به اتفاق همه مراجع تقلید، به پول این رهن، خمس تعلق می گیرد.

۱۵-۷ خمس وسایل زندگی

اگر انسان به چیزی نیاز دارد و آن را از درآمد، تهیه کند و بعد، نیازش برطرف شود، آیا خمس به آن تعلق می گیرد؟

ص: ۴۸

۱- . بهجت، توضیح المسائل، م ۱۳۹۶؛ تبریزی، استفتائات ج ۲، س ۷۶۰ و فاضل، جامع المسائل، ج ۱ س ۶۸۷.

۲- . نوری، استفتائات، ج ۲، س ۳۴۴.

۳- . خامنه ای، اجوبه، س ۸۹۷ و ۹۴۵.

الف: اگر قبل از سال خمس از آن بی نیاز شود:

۱. خمس دارد: امام، گلپایگانی، فاضل، نوری، زنجانی.

۲. خمس دارد: (بنابر احتیاط واجب): بهجت، صافی، سیستانی، اراکی.

۳. خمس ندارد: خوئی، تبریزی، وحید، مکارم، رهبری.

ب:

بعد از سال خمس:

۱. خمس دارد: زنجانی.

۲. خمس دارد: (بنابر احتیاط واجب): بهجت، اراکی، امام.

ص: ۴۹

۳. خمس ندارد: خوئی، فاضل، تبریزی، وحید، مکارم، صافی، سیستانی. (۱)

۱۶-۷ وسایل استفاده نشده

به جهت نیاز، وسایلی خریدده ام؛ ولی با اینکه بیش از یک سال از خرید آن ها می گذرد، هیچ استفاده ای از آن ها نکرده ام. آیا به این ها، خمس تعلق می گیرد؟

اگر از اموالی است که با استفاده کردن از آن، مثل خوراکی ها اگر در سر سال خمسی اضافه بیاید باید خمس آنها را بدهد.

و اگر از اموالی است که عین آنها باقی می ماند مانند ظروف و البسه و... خمس آنها واجب نیست. (اجماع) (۲)

۱۷-۷ خمس جهیزیه

خانواده دختر قادر به خرید یک مرتبه ای جهیزیه مورد نیاز خود

ص: ۵۱

۱- العروه الوثقی، کتاب خمس م ۶۷، رساله مراجع م ۱۷۸۱، وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۹۸، امام، تحریر الوسیله، م ۱۶.

۲- العروه الوثقی، کتاب خمس، م ۶۷.

نیست؛ اگر از درآمد کسب، به تدریج، وسایلی به این جهت بخرد، آیا مشمول خمس می شود؟

امام، خامنه ای، سیستانی، نوری، فاضل، وحید: چنانچه در بین سال، از درآمد آن سال تهیه کرده و از شأنش بیشتر نباشد، و اینکه نتواند به صورت یک جا تهیه کند و تهیه تدریجی جهیزیه متعارف آن شهر باشد و عدم تهیه تدریجی هم برای او عیب و منافعی با شان باشد خمس ندارد. (۱)

صافی، بهجت: اگر جهیزیه را در زمانی که دختر در معرض (سنّ) ازدواج است تهیه کنند، خمس ندارد. (۲)

مکارم: چنانچه تهیه جهیزیه از پیش، در میان مردم رایج باشد و به صورت هزینه معمولی

ص: ۵۲

۱- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۷۷؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۰۵ و ۹۱۷؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۷۳؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۸۵.

۲- صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۷۴۸؛ بهجت، استفتائات، ج ۳، س ۳۴۹۸.

درآمد یا اگر تهیه نکنند، عیب محسوب می شود، خمس ندارد. (۱)

تبریزی: آنچه در سال ازدواج تهیه کرده اند، خمس ندارد و آنچه در سال های قبل تهیه کرده اند، بنابر احتیاط واجب، باید خمس آن را بدهد. اگر اموالی را قبل از بلوغ دختر به او بخشیده اند، پرداخت خمس آن بر دختر واجب نیست. (۲)

۱۸-۷ پول جهیزیه

پس از گذشت سال خمسی، آیا به پول کسب که برای تهیه جهیزیه ذخیره کرده ایم، به گونه ای که قادر به تهیه آن به صورت یک جا نیستیم، خمس تعلق می گیرد؟

ص: ۵۳

۱- مکارم، استفتائات، ج ۲، ص ۵۴۸؛ توضیح المسائل، مراجع، م ۷۷۷.

۲- تبریزی، توضیح المسائل، م ۱۷۸۶ و استفتائات، ص ۸۲۲.

امام، تبریزی، صافی، سیستانی، مکارم، وحید: آری، خمس دارد. (۱)

نوری: خمس ندارد. (۲)

فاضل: اگر برای تهیه جهیزیه مورد نیاز و در حد شأن را که راهی غیر از این نداشته باشید و در موقع نیاز نتوانید تهیه کنید در این صورت خمس به آن تعلق نمی‌گیرد (۳).

بهجت: چنانچه پس انداز، کوتاه مدت، مثلاً تا سه سال باشد، خمس ندارد. (۴)

خامنه‌ای: اگر برای تهیه جهیزیه در آینده نزدیک، مثلاً تا دو سه ماه پس از سالِ خمس،

ص: ۵۴

-
- ۱- امام، استفتائات، ج ۱، س ۲۵؛ تبریزی، استفتائات، س ۸۳۶ و ۸۹۱؛ صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۷۴۸؛ مکارم، استفتائات، ج ۲، س ۵۱۶؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۸۳؛ سیستانی، sistani.org، خمس، ش ۸.
 - ۲- نوری، استفتائات، ج ۲، س ۳۸۰.
 - ۳- جامع المسائل، ج ۱، س ۷۴۶.
 - ۴- بهجت، توضیح المسائل، س ۳۹۱.

پس انداز کرده اند و با پرداخت خمس آن، نتوانند آن وسایل را تهیه کنند، خمس ندارد. (۱)

۱۹-۷ خمس قرض الحسنه

به پولی که از درآمد کسب تهیه کرده و به عنوان قرض الحسنه، به دیگری داده ایم، آیا خمس تعلق می گیرد؟

همه: چنانچه سر سال خمس، دریافت آن بدون زحمت ممکن باشد، باید خمس آن را پردازد و در غیر این صورت، هر زمان دریافت کرد، باید فوراً خمس آن را بدهد. (۲)

ص: ۵۵

۱- خامنه ای، اجوبه، س ۸۶۰ و ۹۸۷.

۲- امام، استفتائات، ج ۱، س ۹۶؛ فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۸۳۳؛ مکارم، استفتائات، ج ۱، س ۳۱۹؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۳۷۹؛ سیستانی، منهاج الصالحین، ج ۱، م ۱۲۵۱؛ نوری، استفتائات، ج ۲، س ۳۷۲؛ تبریزی، استفتائات، س ۹۴۶؛ خامنه ای، اجوبه، س ۸۷۰؛ صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۶۲۱؛ دفتر: وحید.

۲۰-۷ خمس سکه

آیا به سکهٔ بهار آزادی، خمس تعلق می‌گیرد؟

همه: اگر از درآمد کسب تهیه شده است و از مخارج سال، زیاد بیاید، خمس دارد. (۱)

تبصره ۱: سکهٔ بهار آزادی را جزء مَثونَه (هزینۀ معمول زندگی) به حساب نمی‌آورند؛ از این رو، سر سال، به آن خمس تعلق می‌گیرد.

تبصره ۲: بنابر نظر مراجعی که معتقدند هدیه خمس دارد، چنانچه سکهٔ بهار آزادی به فرد هدیه شود و از مخارج سال، زیاد بیاید، خمس دارد.

۲۱-۷ خمس زیورآلات

آیا به طلا و زیورآلاتِ زنانه که شوهر از درآمدِ خود برای همسرش تهیه می‌کند، خمس تعلق می‌گیرد؟

ص: ۵۶

۱- .فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۶۴۹؛ العروه الوثقی، ج ۲، م ۱؛ صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۶۲۸؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۵۲.

همه: اگر به مقدار متعارف و مناسب شأن او باشد، خمس ندارد. (۱)

۲۲-۷ تهیه طلا با درآمد زن

خانمی از حقوق خود طلا و زیورآلاتی خریده است که همیشه خود را با آن زینت می کند. شوهرش پولی ندارد که زن بتواند در این زمینه صرف کند. آیا دادن خمس این گونه خریدهها، بر زن لازم است؟

همه: اگر به مقدار متعارف و مناسب شأن او باشد، خمس ندارد. (۲)

۲۳-۷ خمس فروش طلا

همسرم برایم طلا و زیورآلاتی تهیه کرده و آن را به من بخشیده است؛ ولی پس از چند سال استفاده، آن را فروخته ام. آیا به پول آن، خمس تعلق می گیرد؟

ص: ۵۷

-
- ۱- العروه الوثقی، ج ۱، م ۶۱؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۰۰؛ توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۷۵؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۸۳.
 - ۲- العروه الوثقی، ج ۲، م ۸۳؛ توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۵۷؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۹۸؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۸۳.

، خامنه ای، مکارم، تبریزی،: پول فروش آن، درهرحال، خمس ندارد.(۱)

امام فاضل: اگر بعد از سال خمسی از آن بی نیاز شده است خمس ندارد.(۲)

سیستانی، صافی، نوری: مقدار تفاوت ارزش خرید و ارزش فروش، جزء درآمد سال شمرده می شود و چنانچه تا سر سال خمسی زیاد بیاید، خمس دارد.(۳)

بهجت: پول فروش آن از فواید سال فروش است که در صورت باقی ماندن تا سر سال خمس دارد.(۴)

ص: ۵۸

۱- . خامنه ای، اجوبه، سوال ۸۸۹ه، مکارم، استفتائات، ج ۱، س ۳۱۴؛ تبریزی، استفتائات، س ۸۴۱؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۷۸.

۲- . امام وفاضل، حاشیه عروه، م ۶۷.

۳- . توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۷۰ و ۱۷۸۱؛ صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۶۲۵؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۶۶ و استفتائات، ج ۲، س ۳۵۹.

۴- . استفتائات، بهجت، ج ۳، س ۳۴۲۷.۸۴.

آیا به کتاب، خمس تعلق می گیرد؟

همه: چنانچه کتاب موردنیاز و در شأن شخص باشد، خمس ندارد. (۱)

۲۵-۷ آیا به کتاب هایی که برای ترم های آینده تهیه می کنیم، خمس تعلق می گیرد؟

امام، خامنه ای: اگر داشتن آن ها موردنیاز و در شأن شخص باشد، خمس ندارد. (۲)

فاضل، بهجت: آری؛ خمس دارد؛ مگر آنکه نتوانید در سال آینده تهیه کنید که در این صورت، خمس ندارد. (۳)

ص: ۵۹

۱- العروه الوثقی، ج ۲، م ۶۱؛ خامنه ای، اجوبه، س ۸۹۹.

۲- امام، استفتائات، ج ۱، س ۸۹؛ خامنه ای، اجوبه، سوال ۹۰۰.

۳- فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۷۴۸؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۳۹۱.

تبریزی، مکارم، صافی، وحید: آری؛ خمس دارد. (۱)

۲۶-۷ در صورتی که از کتاب مورد نیازم یک سال استفاده نکنم، آیا خمس دارد یا خیر؟

مشهور: چنانچه در معرض استفاده و در شأن شخص باشد، خمس ندارد؛ هر چند به طور اتفاقی، یک سال از آن استفاده نکند. (۲)

۲۷-۷ خمس رایانه: آیا به رایانه خانگی و ابزار جانبی آن، خمس تعلق می گیرد؟

ص: ۶۰

-
- ۱- تبریزی، استفتائات، س ۸۰۵؛ مکارم، توضیح المسائل، م ۱۵۰۷؛ صافی، جامع الاحکام، ح ۱، س ۷۳۸ و ۷۴۴؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۸۳.
 - ۲- امام، استفتائات، ج ۱، س ۹۱؛ خامنه ای، اجوبه، س ۸۹۹؛ فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۷۳۴؛ تبریزی، استفتائات، س ۸۸۸؛ نوری، استفتائات، ج ۱، س ۲۶۷؛ صافی، جامع الاحکام، ج ۱، س ۷۰۴؛ مکارم، توضیح المسائل، م ۱۵۰۷؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۳۷۶.

همه: چنانچه به رایانه و ابراز جنبی آن نیاز باشد و در شأن شخص باشد، خمس ندارد. (۱)

۲۸-۷ محل پرداخت خمس: خمس را باید به چه کسی پرداخت کنیم؟

امام: باید به مرجع تقلید خود یا مجتهدی پردازد که مانند او از نظر کمیت و کیفیت، به مصرف می رساند و نیز می تواند در جایی مصرف کند که مرجع تقلیدش اجازه می دهد. (۲)

خامنه ای: باید خمس را به ولی امر مسلمین یا وکیل او بدهد و اگر به فتوای مرجع تقلید خود نیز عمل کند، موجب برائت ذمه می شود. (۳)

فاضل، نوری، مکارم، بهجت، وحید: سهم امام را باید به مرجع تقلید خود یا مجتهدی

ص: ۶۱

۱- العروه الوثقی، م ۶۱؛ خامنه ای، اجوبه، س ۸۹۹.

۲- توضیح المسائل، مراجع، م ۱۸۳۴.

۳- خامنه ای، اجوبه، س ۱۰۰۴ و ۱۰۰۲.

بپردازد که مانند او از نظر کمیت و کیفیت، به مصرف می‌رساند و نیز می‌تواند در جایی مصرف کند که مرجع تقلیدش اجازه می‌دهد و سهم سادات را بنابر احتیاط واجب، باید به مرجع تقلید خود یا با اجازه او، به سادات بدهد. (۱)

تبریزی: باید سهم امام را به مرجع تقلید خود بدهد یا به مصرفی برساند که او اجازه می‌دهد و چنانچه بخواهد به مجتهد دیگری بدهد، بنابر احتیاط واجب، باید از مرجع تقلید خود اجازه بگیرد و سهم سادات را می‌توان به خود آنان داد. (۲)

سیستانی: سهم امام را باید به مرجع تقلید خود بدهد یا به مصرفی برساند که او اجازه می‌دهد و احتیاط واجب آن است که او، مرجع اعلم و آگاه بر جهات عامه باشد و سهم سادات

ص: ۶۲

۱- توضیح المسائل مراجع، م ۱۸۳۴؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۸۳۰؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۸۴۳.

۲- توضیح المسائل مراجع، م ۱۸۳۴.

را می توان به خود آنان داد. (۱)

صافی: سهم امام را باید به مرجع تقلید خود یا مجتهدی پردازد که مانند او از نظر کمیّت و کیفیت، به مصرف می رساند و نیز می تواند در جایی مصرف کند که مرجع تقلیدش اجازه می دهد و سهم سادات را می توان به خود آنان داد. (۲)

تبصره: خمس را در هنگام مصرف، دو قسمت می کنند: نصف آن، سهم امام و نصف دیگر، سهم سادات است. آیات عظام سیستانی، تبریزی و صافی در پرداخت سهم سادات، اجازه مجتهد را لازم نمی دانند.

۲۹-۷ سهم سادات

مردی که همسر و فرزندانش سید هستند، آیا می تواند سهم سادات

ص: ۶۳

۱- . همان.

۲- . همان.

را به خانواده خود بدهد تا به مصرف مخارج خود که بر عهده مرد است، مثل خوراک و پوشاک، برسانند؟

همه، به جز مکارم، خامنه ای، وحید: بنابر احتیاط واجب، جایز نیست. (۱)

مکارم، خامنه ای، وحید: جایز نیست. (۲)

۳۰-۷ آیا به سیدی که بیش از مخارج سالش داشته باشد، می توان خمس داد؟

همه: خیر؛ در سهم سادات، فقر شرط است. (۳)

ص: ۶۴

-
- ۱- توضیح المسائل مراجع، م ۱۸۴۱ و ۱۸۴۲؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۸۳۷ و ۱۸۳۸؛ العروه الوثقی، ج ۲، قسمه الخمس، م ۵.
 - ۲- توضیح المسائل مراجع، م ۱۸۴۱ و ۱۸۴۲؛ خامنه ای، اجوبه، س ۱۰۲۱؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۸۵۰.
 - ۳- توضیح المسائل مراجع، م ۱۸۳۴؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۸۳۰؛ خامنه ای، اجوبه، س ۱۰۲۰؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۸۴۳.

زن سیده ای که فقیر است و شوهرش قادر به اداره زندگی او نیست، آیا می توان به او سهم سادات داد؟

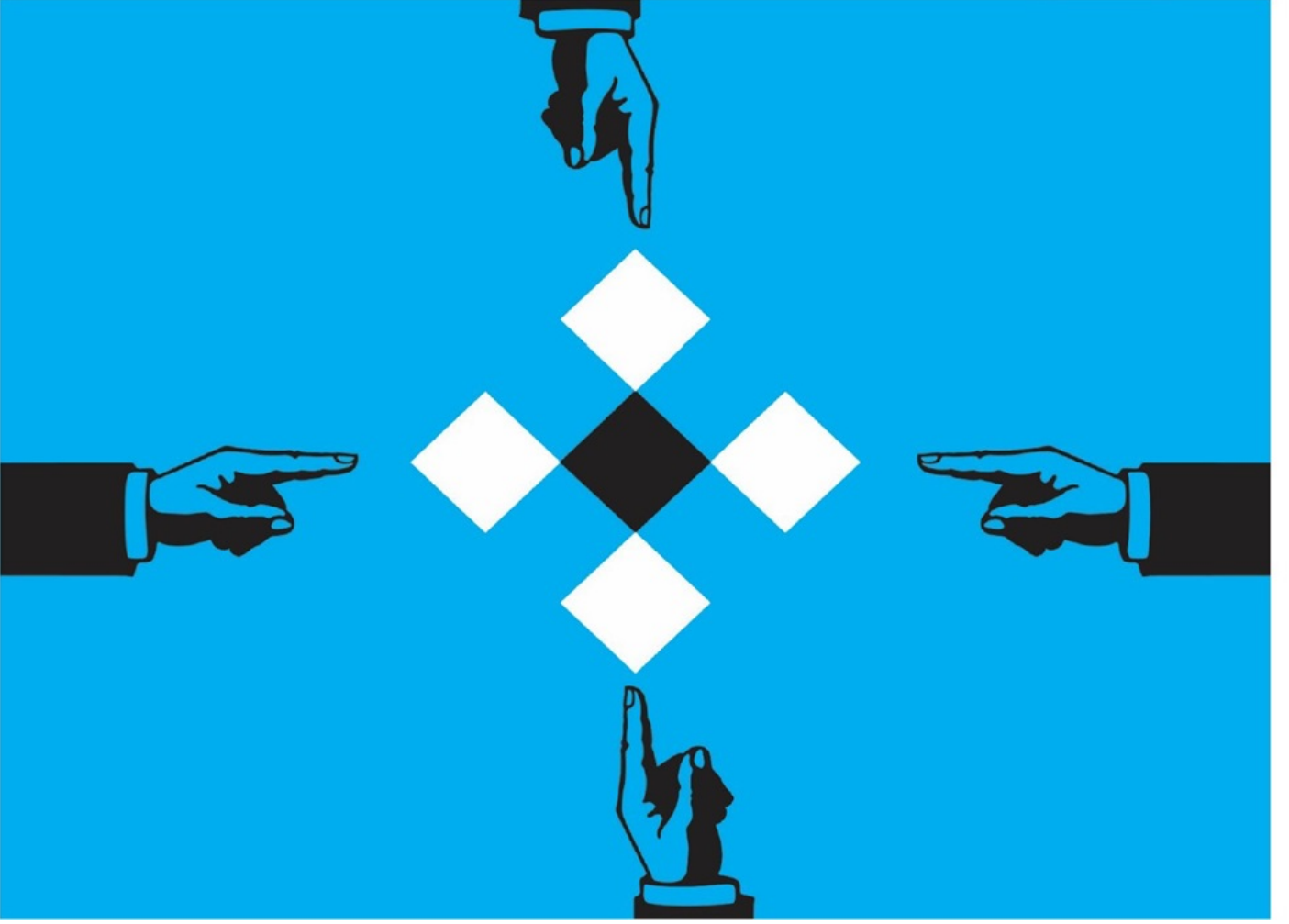
امام، خامنه ای: بدون اجازه حاکم شرع (مجتهد جامع شرایط) جایز نیست. (۱)

بهجت، فاضل، مکارم، نوری، وحید: بنابر احتیاط واجب، باید با اجازه حاکم شرع (مجتهد جامع شرایط) انجام گیرد. (۲)

تبریزی، سیستانی، صافی: آری؛ جایز است. (۳)

ص: ۶۵

-
- ۱- توضیح المسائل مراجع، ۱۸۳۴؛ خامنه ای، اجوبه، س ۱۰۱۷.
 - ۲- توضیح المسائل مراجع، م ۱۸۳۴؛ مکارم، استفتائات، ج ۱، س ۳۵۵؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۸۳۰ و ۱۸۳۹؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۸۴۳ و ۱۸۵۲.
 - ۳- توضیح المسائل، مراجع، م ۱۸۳۴.

شخص از چه زمانی باید سال خمسی داشته باشد؟

امام، خامنه ای، فاضل، بهجت، صافی: آغاز سال خمسی برای کسانی که درآمد تدریجی روزانه دارند، مانند تاجر و کاسب، از وقتی است که شروع به کار می کنند و برای کارمند و کارگر، اولین درآمد و حقوق آنان است و برای کشاورز و مانند آن، از اولین محصولی است که برداشت می کند و چنانچه از مخارج سال زیاد آمد، باید خمس آن را بپردازد. (۱)

مکارم، نوری، تبریزی: آغاز سال خمسی برای هر کسی، اولین درآمد اوست و چنانچه از مخارج سال، زیاد آمد، باید خمس آن را بپردازد. (۲)

سیستانی: شخصی که شغل دارد راس سال شروع به کار است و کسی که شغل ندارد

ص: ۶۷

۱- امام، استفتائات، ج ۱، س ۱۳۵؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۹۵؛ فاضل، جامع المسائل، ج ۱، س ۸۱۴ و ۸۰۶؛ بهجت، وسیله النجاه، م ۱۳۸۲؛ صافی، توضیح المسائل، م ۱۷۷۴ و جامع الاحکام، ج ۱، س ۶۰۸.

۲- نوری، استفتائات، ج ۲، س ۳۱۰؛ تبریزی، التعلیقه علی منهاج الصالحین، م ۱۲۱۸؛ مکارم، توضیح المسائل، م ۱۴۸۶.

و درآمد تدریجی دارد راس سال حصول ربح است. (۱)

وحید: کسی که کاسب است و حرفه ای دارد مبدأ سالش ظهور ربح است و همچنین برای کسی که شغلی ندارد. (۲)

۷-۳۳ محاسبه خمس

راه محاسبه خمس را بیان کنید.

کشاورزان، کارمندان، کارگران، کاسب ها و همه کسانی که درآمد کسب دارند، واجب است برای خود حساب سال خمسی داشته باشند و برای محاسبه خمس، به این صورت عمل کنند:

ص: ۶۸

۱- . سیستانی، مسائل منتخبه، م ۶۰۴.

۲- . منهاج الصالحین، م ۱۲۱۸.

هنگامی که از دریافت اولین درآمد (۱) یک سال گذشت، آن روز وقت حساب سال است. هرچه از مَثونَه که استفاده می شود و عینِ آن از بین می رود، مانند خوراکی ها، مواد شوینده، وسایل تحصیلی مثل دفتر و خودکار و غیر آن ها، چنانچه تا آخر سال خمسِ زیاد بیاید و در بازار، ارزشی داشته باشد، باید خمس (یک پنجم) آن را به قیمتِ روز پردازند و چیزهایی از مَثونَه که موردنیاز انسان است و با استفاده، عینِ آن از بین نمی رود، مانند وسیله نقلیه و وسایل زندگی مثل فرش، یخچال و... هر چند سال هم بر آن ها بگذرد، خمس به آن ها تعلق نمی گیرد. (۲)

مثال: کارمندی در پایان خرداد ۱۳۸۰، اولین حقوق خود را دریافت می کند. حساب سالِ خمسِ او، پایان خرداد ۱۳۸۱ است. در این تاریخ، ۱۰ کیلو برنج، ۵ کیلو لپه، پنج عدد تاید

ص: ۶۹

۱- البته در آغاز سال خمس، میان مراجع اختلاف نظر است. (ر.ک: زمان، سال خمس).

۲- العروه الوثقی، ج ۲، باب الخمس، م ۶۷.

و مبلغ ۵۰ هزار تومان، زیاد آمده است. او می تواند یک پنجم عین هر یک از اجناس بالا را جدا کرده و بابت خمس بپردازد و جایز است قیمت آن را به روز حساب کند و یک پنجم آن را به صورت پول نقد بدهد.

تبصره ۱: کسی که شغل ندارد، اگر اتفاقاً معامله ای کند و سودی ببرد، بعد از آنکه یک سال از زمانی بگذرد که فایده برده است، باید خمس مقداری را بدهد که از خرج سالش زیاد آمده است. (۱)

تبصره ۲: درباره خمس بعضی درآمدها، مانند حقوق خانواده شهدا، هدیه جایزه بانکی و... میان مراجع تقلید اختلاف نظر است که در خمس هدیه، به آن ها پرداختیم.

تبصره ۳: شخص می تواند در بین سال نیز، هر وقت حقوقی به دستش آمد، خمس آن را

ص: ۷۰

۱- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۶۵؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۶۱؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۷۳.

بدهد و لازم نیست یک سال صبر کند.

۳۴-۷ محاسبه اموال غیر مخمس

کسی که درآمد کسب دارد، ولی تا به حال، خمس نمی داده است و اکنون می خواهد خودش محاسبه کند و خمس اموالش را بپردازد، باید چگونه عمل کند؟

همه: اگر از درآمد خود، چیزی خریده است که به آن احتیاج ندارد و یک سال از خرید آن گذشته باشد، باید خمس آن را بدهد. اما اگر اثاث خانه و چیزهای دیگری مطابق با شأن خود خریده است که به آن ها نیاز دارد، در این صورت، چنانچه بداند آن ها را در بین سالی خریده است که در آن سال، فایده برده است، لازم نیست خمس آن را بدهد و اگر نداند که در بین سال یا بعد از تمام شدن سال بوده است، بنابر احتیاط واجب، باید با حاکم شرع (مجتهد جامع الشرائط) یا نماینده او مصالحه کند؛ بدین صورت که تمام اموال مشکوک خود

ص: ۷۱

را محاسبه می کند و حاکم شرع، بدهیِ خمسِ او را به مقداری تخمین می زند و با او مصالحه می کند و با پرداخت آن، تمام اموالش پاک می شود. (۱).

۳۵-۷ خمس بدهی

کسی که برای نیازهای زندگی، مبلغی قرض کرده و در آن راه صرف کرده است، آیا می تواند سر سالِ خمس، مبلغ بدهی را از درآمدِ سال کم کند؟

امام، مکارم، نوری، سیستانی: اگر برای نیاز سالِ جاری قرض کند، می تواند به مقدارِ بدهی، کسر کند؛ ولی اگر بدهی او برای نیاز سال های گذشته اش باشد، کسر کردنِ آن جایز نیست؛ بلکه می تواند قرض خود را از درآمدِ پیردازد تا به مقدار آن، خمس تعلق نگیرد. (۲).

ص: ۷۲

۱- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۹۷؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۸۰۶؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۹۳؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۳۴ و ۹۲۷.

۲- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۸۶ و ۱۷۸۷؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۸۳ و ۱۷۸۲.

تبریزی، وحید: اگر بدهی خود را تا پیش از سرِ سال پردازد، نمی تواند از درآمد سال کم کند؛ مگر آنکه قرض بعد از به دست آوردن منفعت بوده باشد. (۱)

فاضل، بهجت، خامنه ای، صافی: آری؛ خمس تعلق می گیرد و جایز نیست مقدار بدهی خود را از درآمد کم کند؛ بلکه می تواند قرض خود را از درآمد پردازد تا به مقدار آن، خمس تعلق نگیرد. (۲)

۳۶-۷ معاشرت با تارک خمس

رفت و آمد با خانواده ای که خمس پرداخت نمی کند، چه حکمی دارد؟

ص: ۷۳

۱- تبریزی، توضیح المسائل، م ۱۷۹۵؛ وحید، توضیح المسائل، م ۱۷۹۴.

۲- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۸۶، ۱۷۸۷؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۴۰۶ و ۱۴۰۷؛ خامنه ای، اجوبه، س ۸۶۴؛ صافی، توضیح المسائل، م ۱۷۹۵ و ۱۷۹۶.

همه، به جز سیستانی، تبریزی، وحید: معاشرت با آنان اشکال ندارد و اگر یقین نداشته باشد که به غذای آن ها، خمس تعلق گرفته است، خوردن آن نیز جایز است و چنانچه احتمال تأثیر بدهد، آنان را ارشاد کند. (۱)

سیستانی، تبریزی: معاشرت با آنان اشکال ندارد و می تواند از غذای آن ها استفاده کند و چنانچه احتمال تأثیر بدهد، آنان را ارشاد کند. (۲)

وحید: معاشرت با آنان اشکال ندارد و اگر یقین نداشته باشد به غذای آن ها خمس تعلق گرفته است و شک دارد، بنابر احتیاط واجب، خوردن آن جایز نیست. (۳)

ص: ۷۴

۱- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۹۵؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۹۱؛ بهجت، توضیح المسائل، م ۱۴۰۸؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۳۲ و ۹۳۳.

۲- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۹۵.

۳- وحید، توضیح المسائل، م ۱۸۰۳.

غذایی که در مهمانی می خوریم و خمس آن را نداده اند، چه حکمی دارد؟

همه، به جز سیستانی و تبریزی: خوردن آن، پیش از پرداخت خمس آن یا بدون اجازه حاکم شرع (مجتهد جامع شرایط)، جایز نیست. (۱)

سیستانی، تبریزی: خوردن آن برای میهمان اشکال ندارد؛ ولی صاحب خانه ضامن خمس است. (۲)

تبصره: آیت الله مکارم در کتاب استفتائات خود، اجازه داده اند که در غذای غیرمخمس تصرف کنیم و خمس آن را به سادات نیازمند

بپردازیم. (۳)

ص: ۷۵

۱- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۹۵؛ نوری، توضیح المسائل، م ۱۷۹۱؛ خامنه ای، اجوبه، س ۹۳۰ و ۹۲۸؛ ۱۸۰۳؛ بهجت، استفتائات، ج ۳، س ۳۷۴۲ است.

۲- توضیح المسائل مراجع، م ۱۷۶۳ و ۱۷۹۵.

۳- استفتائات، ج ۲، س ۵۷۵.

بسمه تعالی

هَلْ يَشْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ ه. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
 ۲. ارتباط با مراکز هم سو
 ۳. پرهیز از موازی کاری
 ۴. صرفاً ارائه محتوای علمی
 ۵. ذکر منابع نشر
- بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه
۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی
۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و ...
۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...
۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com
۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ...
۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی
۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...
۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)
۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)
۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و ... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نمایم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

